

Xiletelo xo tihlaya xa Nhlayelo wa vanhu wa 2011

©Statistics South Africa, 2011

Tinhlayo hlayo ta Afrika Dzonga
Private Bag X44
Pretoria
Afrika Dzonga

Statistics South Africa
De Bruyn Park
170 Andries Street
Corner Andries & Vermeulen Streets
info@statssa.gov.za
Webusayiti: www.statssa.gov.za

CENSUS 2011
You Count!

Census 2011 hotline: 0800 110 248

Contents

Rito ro rhangela.....	1
Swikongomelo swa xiletelo	1
Xana Nhlayelo wa vanhu wu hikwalaho ka yini?.....	1
Nhlayelo wa vanhu eAfrika Dzonga	2
Tinhlamulo ta wena i ta xihundla.....	2
Ku tatisa tsalwa ra swivutiso swa nhlayelo wa vanhu	3
Swiletelo hi ku angarhela:	3
Swileriso/swiletelo:	4
Swiyenge swa fomo ya swivutiso.....	5
1. TLUKA RA LE MAHLWENI	5
2. TLUKA RO NCIKINYA: VUXOKOXOKO BYA VA NDYANGU.....	5
a. Xikombiso - Tluka ro ncikinya	6
3. XIYENGE XA A: DEMOGIRAFIKI (tsundzuka ku landzelela swiletelo)	7
4. XIYENGE XA B: MARHURHELO (tsundzuka ku landzelela swiletelo).....	7
b. Xikombiso - Marhurhelo	8
c. Xikombiso - xa Marhurhelo xi ya a mahlweni	9
d. Xikombiso - xa Marhurhelo xi ya a mahlweni	10
e. Xikombiso - xa Marhurhelo xi ya a mahlweni	11
5. XIYENGE XA C: RIHANYU HI KU ANGARHELA NA MATIRHELO	12
6. XIYENGE XA D: RIHANYU RA VATSWARI NA MUHOLO (tsundzuka ku landzelela swiletelo).....	12
7. XIYENGE XA E: DYONDZO (tsundzuka ku landzelela swiletelo)	12
f. Xikombiso (laha hansi):	13
g. Xikombiso - xa Dyondzo	14
h. Xikombiso - xa Dyondzo xi ya a mahleni	15
8. XIYENGE XA F: NTIRHO (tsundzuka ku landzelela swiletelo)	16
i. Xikombiso	16
j. Xikombiso	17
k. Xikombiso (laha hansi):	18
l. Xikombiso	19
9. XIYENGE XA G: MBELEKO (tsundzuka ku landzelela swiletelo).....	20
10. XIYENGE XA H: TINDLU (tsundzuka ku landzelela swiletelo)	20
11. XIYENGE XA I: MAFU (tsundzuka ku landzelela swiletelo)	20

CENSUS 2011
You Count!

Census 2011 hotline: 0800 110 248

Rito ro rhangela

Tsalwa leri ro kongomisa nhlayelo ri ta pfuna va ndyangu e ka ntlimbo wo landzelela swiletelo swa tsalwa ra swivutiso hi nkari wo hlamula swivutiso e ka tsalwa ra swivutiso swa va le ndyangwini ra Census 2011. Swikombiso e ka swiyenge swinwane swa tsalwa ra swivutiso swi kona ku pfuna. Loko tsalwa leri ro kongomisa ri nga pfuni, u kuceteriwa ku bela Census 2011 riqhing (0800 110 248), laha ku ta vana na munhu loyi a nga t pfuna ku hlamula swivutiso hi ndlela leyi nene.

Swikongomelo swa xiletelo

- Ku pfuna mindyangu hi ku tata tsalwa ra swivutiso ra nhlayelo wa vanhu wa 2011
- Ku hlamusela swikongomelo swa nkoka swa tsalwa ra swivutiso

Xana Nhlayelo wa vanhu wu hikwalaho ka yini?

Nhayelo wa vanhu i nhlayelo hinkwawo wa vanhu e tikweni. Swivutiso swa nkoka swa vutisiwa hi nhlayo ya vanhu na laha va tshamaka kona ku kumisisa swilaveko swa vona. Nhlayelo wa vanhu wa endliwa ku endlela leswaku mfumo, xiyenge xo tiyimela, minhlangano leyi nga riki ya mfumo(NGOs) na minhlangano ya va-akatiko(CBOs) swi kota ku twisisa nkatsakanyo wa vanhu na ku endla makungu ku ya hi vumbhoni. Swivutiso swo tala e ka nhlayelo wa vanhu swi tlhela swi tirhisiwa tani hi swipfuno swo pima leswaku Swikongomelo swa Nhluvukiso wa Mileniyamu (MDGs) swi fikeleriwile njhani.

Nhlayelo wa vanhu wu hikwalaho ka ku vuyerisa tiko hinkwaro na un'wana na un'wana loyi a tshamaka e ka rona (swifumi kumbe swisiwana). Hi ko kwalaho i swa nkoka e ka vanhu ku twisisa nhlayelo wa vanhu na ku nghenisa xiave hi xitalo ku endlela leswaku wu va lowu humelelaka.

Endzhaku ka ku sungula ka xidimokirasi, Afrika Dzonga se ri fambisile minhlayelo yimbirhi (1996 na 2001). Nhlayelo wa Nhlangu 2011 wu tava nhlayelo wa vunharhu ku va wu fambisiwa etikweni.

Nhlayelo wa vanhu eAfrika Dzonga

- Afrika Dzonga ri fambisa nhlayelo wa vanhu laha vanhu va hlayiwaka ku ya hi laha a va ri kona hi vusiku bya nhlayelo wa vanhu (xifaniso xa tiko hi vusiku bya nhlayelo wa vanhu).
- Vanhu va ta hlayiwa ku suka laha a va ri kona **hi vusiku bya nhlayelo wa vanhu** (Lebyi ku nga xikarhi ka vusiku bya 9-10 Nhlangua 2011)
- Ku suka e ka mpundzu wa 10 Nhlangua (siku ra nhlayelo wa vanhu), vatirhi va nhlayelo va ta endzela kaya rin'wana na rin'wana ku hlaya vanhu hinkwavu lava:
  1. A vari kona hi vusiku bya nhlayelo wa vanhu (xikarhi ka vusiku bya 9-10 Nhlangua) na ndyangu ku katsa **VAENDZI**
  2. Lava a va tlhelela e kaya hi vusiku bya nhlayelo wa vanhu
  3. Lava a va ri e ku tirheni hi vusiku bya nhlayelo wa vanhu (xikombiso: Vaongori, varindzi, maphorisa, sweswo sweswo).
  4. Lava a va nga ri kona hi vusiku bya nhlayelo wa vanhu va karhi va ngenela tinhlengeletano ta swa vukhongereri to fana na swikhongelo swa navusiku kumbe tinhlengeletano ta vanhu (xikombiso: vujelejele, tani tani)
- **Hi siku ra nhlayelo wa vanhu**, u komberiwa ku tsala ehansi mavito ya munhu un'wana na un'wana loyi a ri kona hi vusiku/siku bya /ra nhlayelo wa vanhu (tani hi swiyenge leswi nga hlayiwa laha henhla) na ndyangu. Nxaxamelo wu ta pfuna ndyangu kumbe mutirhi wa nhlayelo wa vanhu ku tata mahungu la ya nga lulama e ka tsalwa ra swivutiso a nga rivali munhu.

Tinhlamulo ta wena i ta xihundla

- Nawu wa Tinhlayohlayo (Nawu wa No. 6 wa 1999) swiyenge swa 17 na 18 swi vula leswaku mahungu lama nga nyikiwa ya nhlayelo wa vanhu ya ta khomiwa tani hi xihundla, na swona vanhu lava nga ngenisa xandla e ka ku hlengeletwa ka mahungu ya nhlayelo wa vanhu va fanele va sungula hi ku teka xihlambanyo xa xihundla.

Nawu wu tlhela wu nyika leswaku munhu wihi na wihi loyi a kumekaka na nandzu wo paluxa mahungu laya nga hlengeletwa e ka vanhu van'wana, u na vutihlamuleri na swona xigwevo xo poxa xo ka xi nga hundzi R10 000, kumbe ku ya tshama e khotsweni nkarhi lowu nga hundziki ntsevu wa tin'hweti kumbe hinkwaswo. Leswi swi vula leswaku mahungu lama u ma nyikaka tani hi muhlamuri hi nkarhi wa nhlayelo wa vanhu ya ta khomiwa hi ndlela ya **xihundla**

na swona a ya nga kaneriwi na ndzawulo yihi kumbe yihi ya mfumo kumbe nhlango.

Ku tatisa tsalwa ra swivutiso swa nhlango wa vanhu

Swiletelo hi ku angarhela:

1. Tsalwa ra ra swivutiso ra nhlango wa vanhu ri ta nyikiwa ndyangu wa wena ku va ri tatiwa loko u lava ku ri tatisa hi wexe.
2. E ka xiyimo laha ndyangu wu nga lavaka tsalwa ra swivutiso ra vumbirhi (kumbe ra vunharhu), mutirhi wa nhlango wa vanhu u ta nyika nomboro ya yena ya riqingho e ka tluka ra le handle ra tsalwa ra swivutiso. Nomboro leyi yi nga tirhisiwa ku vutisa swivutiso swihi na swihi mayelana na tsalwa ra swivutiso.
3. Ndyangu wihi na wihi lowu hakelaka mutirhi wa le kaya a karhi a tshama kona (ku katsa vachayeri na vatirhi va le xirhapeni) va fanele va kuma tsalwa ra swivutiso ra le tlhelo ra munhu ya loye, hambu loko munhu a tekiwa tani hi xiphemu xa ndyangu.
4. **U komberiwa ku tatisa tsalwa ra swivutiso hi nkwarho**
5. U KOMBERIWA KU TATISA TSALWA RA SWIVUTISO NTSENA ENDZHAKU KA VUSIKU BYA NHLAYELO WA VANHU (XIKARHI KA VUSIKU BYA 9-10 NHLANGULA 2011).
6. U komberiwa ku tihlanganisa na xirho xin'wana na xin'wana xa ndyangu wa wena hi vukhale na mahungu man'wana na ma'nwana lama u nga ta va u nga ri na wona loko u tata tsalwa ra swivutiso ematshan'weni ya vona.
7. Loko marito ya lehile swinene, tirhisa nkomiso lowu nga ringanisiwa (xik. Masipalankulu wa Joni; "Joburg metro" kumbe Statistics South Africa; "Stats SA")
8. U nga siyi tindhawu e xikarhi ka marito.
9. Swivutiso swin'wana swi nga languteka swi ri leswi nga swa xihundla ngopfu, xik. Rimbewu, muholo, vana lava nga lova, kambe i swa nkoka e ka nkunguhato.
10. U komberiwa ku hlamula swivutiso hi ndlela ya kahle ku endlela leswaku mfumo wu kuma mahungu la ya pfumalaka swihoxo.
11. U komberiwa ku tsala/fungha e xikarhi ka mabokisi/ swirendevutani lama/leswi nga nyikiwa. Langutisa swikombiso laha hansi:

LULAMILE

(X)

(3)

(P)(E)(T)(E)(R)

(D)(E)(F)(H)(J)(L)(N)(R)

(1)(2)(3)(4)(5)(6)(7)(8)(9)(0)

LULAMANGA

(X)

(3)

(P)(E)(T)(E)(R)

(d)(e)(f)(h)(j)(l)(n)(r)

(1)(2)(3)(4)(5)(6)(7)(8)(9)(0)

Swileriso/swiletelo:

1. "Swileriso" swi kona ku ku pfuna ku hlamula swivutiso leswi nga fanela na ku tshika leswi swi nga tirheku e ka wena na swin'wana swa swirho swa ndyangu. Xikombiso, nyika nyingiso hi xitalo e ka swiletelo swa swileriso swo fana na "Loko 01- 09 kumbe 11 e ka Xifundzankulu laha u nga velekiwa kona (P- 07), kutani yana e ka Vuakatiko (P- 09)"
2. Tiva leswaku xileriso xi tirha eka munhu un'we, ku ngari ndyangu hinkwawo.
3. Swin'wana swiletelo i swiphemu swa tinhlokomhaka ta swiyenge, xik. Ntirho: vutisa vanhu hinkwavo lava nga e ka vukhale bya malembe ya 15 ku ya e henhla lava nga xaxametiwa e ka tluka ro ncikinya.

Tsundzuka:

- Hlayisa tsalwa ra nhlayelo wa vanhu ri tshama ri basile na ku ri veka ekule na vana.
- Loko kumbe endzhaku ka ku tata tsalwa ra swivutiso, u nga ri petsi, pfali, khomanisi, susi matluka kumbe ku onha tsalwa ra swivutiso.
- Matsalwa hinkwato lama nga tatiwa na lama nga tatiwangiku hinkwato ya fanele ya tlheriseriwa e ka mutirhi wa nhlayelo wa vanhu hi nkarhi (ku nga se hundza 31 Nhlangua 2011).
- E ka swiyimo laha mutirhi wa nhlayelo wa vanhu a lavaka leswaku u nyika mahungu lawa u nga ya tlula, u komberiwa ku endla sweswo.

Swiyenge swa fomo ya swivutiso

1. TLUKA RA LE MAHLWENI

- U NGA TATI TLUKA RA LE MAHLWENI ka tsalwa ra swivutiso tani hi leswi mutirhi wa nhlayelo wa vanhu a nga ta tatisa mahungu e matshan'weni ya wena a nga se siya tsalwa ra swivutiso na ndyangu wa wena

2. TLUKA RO NCIKINYA: VUXOKOXOKO BYA VA NDYANGU

Xikongomelo: Tluka leri ri ta hlengeleta vuxokoxoko bya vito, vukhale na rimbewu ra xirho xin'wana na xin'wana xa ndyangu na vaendzi hinkwavo lava nga kona e mutini hi vusiku bya nhlayelo wa vanhu.

- Munhu wo sungula ku xaxametiwa e ka tsalwa ra swivutiso ra nhlayelo wa vanhu ku fanele ku va **nhloko ya muti kumbe mukhomela nhloko (xirho xa ndyangu lexi tekaka swiboho swa ndyangu)**.
- Loko ndyangu wu ri na vateki va swiboho vambirhi lava ringanaka, munhu loyi a nga yena nkulukumba hi vukhale e ka lava mbirhi u ta vekiwa tani hi nhloko ya muti (munhu wa 01).
- F-00: Tsala tandza (0) e mahleni ka nhlayo ya wa ndyangu un'wana ni un'wana (ku ya hi nhlayo ya vanhu e ndyangwini). Xik. Munhu wo sungula e ka tsalwa ra swivutiso (nhloko ya muti) u fanele ku va 01, a landzeriwa hi munhu wa 02, ku ta munhu wa 03, sweswo sweswo.
- Loko ku ri na vanhu vo hundza 10 endyangwini, tirhisa tsalwa ra vumbirhi ra swivutiso (sungula hi 11 eka tsalwa ra vumbirhi ra swivutiso ku fika eka munhu wa 20).
- Mavito ya tirhisiwa tani hi xiyelaniso loko ku karhi ku tatiwa tsalwa ra swivutiso. Mavito a ya nge hleriwi.
- Mavito ya nhloko ya muti ya fanele ya tsariwa hi xitalo (vito na xivongo). E ka swirho swa ndyangu hi nkwaswo leswi tirhisaka xivongo xin'we na nhloko ya muti, ku nga tatiwa mavito ya vona ntsena. Swirho leswi nga na xivongo xo hambana na xa nhloko ya muti swi fanele swi tata mavito ya swona hi xitalo (vito na xivongo).
- E ka vukhale, u komberiswa ku nyika malembe lama nga hundziwa, xik. Loko n'wana a ri na vukhale bya nkaye wa tin'hweti, tata 000, tani hi leswi n'wana a nga si fikisaka lembe. Eka munhu loyi a nga na vukhale bya 17 wa malembe na tin'hweti ta 11, tata 017 tani hi leswi munhu ya loye a nga se fikisaka 18 wa malembe.

a. Xikombiso - Tluka ro ncikinya (laha hansi):

- Ndyangu lowu a wu ri na vanhu vanharhu hi vusiku bya nxanxameto wa vanhu. Tiva leswaku swikombiso swi kona ku ku letela loko u tata vuxokoxoko bya ndyangu wa wena.

F-00 NOMBORO YA MUNHU	F-01 VITO RA MUNHU	F-02 VUKHALE BYA MALEMBELAMA NGA HETIWA	F-03 RIMBEWU 1 = Wanuna 2 = Wansati
0 1	D I A N A P E T E R S O N	0 3 6	☐ 1 Wanuna ☒ 2 Wansati
0 2	A D A M	0 0 0	☒ 1 Wanuna ☐ 2 Wansati
0 3	F R A N C I N A H B O O Y S E N	0 6 6	☐ 1 Wanuna ☒ 2 Wansati

3. XIYENGE XA A: DEMOGIRAFIKI (tsundzuka ku landzelela swiletelo)

Xikongomelo: Vuxokoxoko byi hlengeleterwa ku simeka/tumbuluxa nhlayo ya vanhu e tikweni, rimbewu ra vona, vukhale na swin'wana swihlawulekisi.

- Xiyenge lexi xi fanele xi tatiwa e ka munhu wihi na wihi loyi a xaxametiweke e ka tsalwa ra swivutiso.
- Munhu loyi a nga tekiwangiku a nga hlamuli xivutiso xa leswaku nuna/nsati wa yena i mani, xik. "Loko 3-6 hi timhaka ta Xiyimo xa Vukati (P-03), kutani yana eka Rixaka Ra Vanhu (p-05)".

4. XIYENGE XA B: MARHURHELO (tsundzuka ku landzelela swiletelo)

Xikongomelo: Vuxokoxoko byi tirhisiwa ku pima mafambelo ya vanhu ku suka e ka ndhawu yin'we ya misava/tiko ku ya eka yin'wana hi xikongomelo xo twisisa tinxaka ta vanhu ku antswa no kunguhata.

- Xiyenge lexi xi fanele xi tatiwa e ka munhu wihi na wihi loyi a nga xaxametiwa e ka tsalwa ra swivutiso.
- Munhu loyi kaya ra yena ra ntolovelo ku nga handle ka Afrika Dzonga a nga fanelanga ku hlamula swivutiso hi xifundzankulu kumbe masipala wa kaya ra ntolovelo.
- Loko masipala/xifundzha xa majisitarata xi nga tiveki, tshika xivutiso xi nga hlamuriwanga.

b.Xikombiso - Marhuhelo (laha hansi):

- Vanhu hinkwavo e ka ndhawu leyi va velekiwile eKapa Vupeladyambu.
- Swivutiso hi tiko ro velekiwa na lembe leri va nga rhuhela eAfrika Dzonga i swa lava nga velekiwa e handle ka Afrika Dzonga ntsena.
- Xivutiso xa Vuaakatiko xi hlamuriwa hi vanhu hinkwavo lava nga xaxametiwa e ka tsalwa ra swivutiso.

F-00 NOMBORO YA MUNHU		F-01 VITO RA MUNHU	P-07 XIFUNDZHANKULU LAHA U NGA VELEKIWA KONA Xana (vito) u velekiwile eka xifundzhankulu xihhi? 01 = Western Cape 02 = Eastern Cape 03 = Northern Cape 04 = Free State 05 = KwaZulu Natal 06 = North West 07 = Gauteng 08 = Mpumalanga 09 = Limpopo 10 = Ehandle ka Afrika Dzonga 11 = A ndzi swi tivi Tsala khodi leyinga fanela ebokisini. Loko ku ri 01-09 kumbe 11, Famba e P-09	P-08 TIKO LAHA UNGA VELEKIWA KONA Xana (vito) u velekiwile etikweni rihi? Tirhisa MARITO LAMAKULU ntsena.	P-08a LEMBE LERI U NGA YA eAFRIKA DZONGA Xana (vito) u yile rini eAfrika Dzonga? Loko u yile ku hundza kan'we eAfrika Dzonga,u komberwa ku kombisa lembe leri u nga ya hi rona ro hetelela. Xikombiso 1 9 9 8	P-09 VUAKATIKO BYAAAFRIKA DZONGA Xana(vito) i muakatiko wa Afrika Dzonga? 1 = Ina 2 = E-e Fungha sekele leyi nga fanela hi X.
0 1	D I A N A P E T E R S O N	0 1			Y Y Y Y	☒ 1 Ina ☐ 2 E-e
0 2	A D A M	0 1			Y Y Y Y	☒ 1 Ina ☐ 2 E-e
0 3	F R A N C I N A H B O O Y S E N	0 1			Y Y Y Y	☒ 1 Ina ☐ 2 E-e

c. Xikombiso - xa Marhurhelo xi ya a mahlweni (laha hansi):

- Francinah u vhakele nwana wa yena wa xisati hi vusiku bya nhlayelo wa vanhu.
- Ku vika vaendzi ntsena e ka xifundzankulu, masipala na dorobankulu/doroba ra le kusuhi na **kaya ra vona ra ntolovelo (p-10a, p10b na p10c).**
- Swihlangi (leswi nga e hansi ka ntsevu wa tin'hwet) swi fanele swi hlamula INA e ka **(p-10)** loko vatswari va vona/vahlayisi va ri na xikongomelo xo tshama endyangwini kwalomu ka vusiku bya mune evhikini e ka ntsevu wa tin'hwet) leti landzelaka.
- Vanhu lava ha ku rhurhelaka e ka ndhawu yintshwa na swona va kongomisile e ka ku tshama kona kwolomu ka vusiku bya mune evhikini e ka ntsevu wa tin'hwet) leti landzelaka va fanele va hlamula INA eka **p-10.**

		P-10 VUTSHAMO BYA NTOLOVELO	P-10a XIFUNDZHANKULU LAHA U TSHAMAKA KONA HI NTOLOVELO	P-10b MASIPALA/ XIFUNDZHA XA MAJISITARATA LAHA U TSHAMAKA KONA HI	P-10c DOROBANKULU/ DOROKA LAHA U TSHAMAKAKONA HI NTOLOVELO
		Xana (vito) u tshama endyangwini lowu ku ringana kwolomu ka visuku bya mune hi vhiiki naswona u endille sweswo ntsevu wa tin'hwet) leto hetelela? Kumbe loyi a tiyimiseleke ku tshama emutini lowu eka madyambu ya mune evhikini eka tin'hwet) ta ntsevu leti landzelaka 1 = Ina 2 = E-e <i>Fungha sekele leyi nga fanela hi X.</i>	Xana (vito) u tshama eka xifundzankulu xihhi ntolovelo 01 = Western Cape 02 = Eastern Cape 03 = Northern Cape 04 = Free State 05 = KwaZulu Natal 06 = North West 07 = Gauteng 08 = Mpumalanga 09 = Limpopo 10 = Ehandle ka Afrika Dzonga 11 = A ndzi swi tivi <i>Tsala khodi leyi nga fanela ebokisini</i>	Xana (vito) u tshama eka masipala kumbe xifundzha xa majisitarata xihhi hi ntolovelo? <i>Tirhisa MALETERE LAMAKULU ntsena</i>	Xana (vito) u tshama edorobeninkulu/ dorobeni rihhi hi ntolovelo kumbe hi rihhi dorobankulu/ doroba ra le kusuhi? <i>Tirhisa MALETERE LAMAKULU ntsena.</i>
F-00 NOMBORO YA MUNHU	F-01 VITO RA MUNHU	<i>Loko ku rif 1, Famba eke P-11</i>	<i>Loko ku rif 10, Famba eka P-11</i>		
0 1	D I A N A P E T E R S O N	X 1 Ina ● 2 E-e			
0 2	A D A M	X 1 Ina ● 2 E-e			
0 3	F R A N C I N A H B O O Y S E N	● 1 Ina X 2 E-e	0 1	S T E L L E N B O S C H L O C	F R A N S C H H O E K

d. Xikombiso - xa Marhuhelo xi ya a mahlweni (laha hansi):

- Diana a nga ha tshami e ka yona ndzhawu leyi ku sukela Nhlungula 2001.
- U rhurherile eka ndhawu leyi hi Hukuri 2007 ku suka eKapa Vupeladyambu.
- Adam u velekiwile endzhaku ka Nhlungula 2001 na swona a nga kalanga a rhurha.
- Francinah a nga kalanga a rhurha endhawini ya yena ya ntolovelo (Tiva leswaku Francinah i muendzi naswona u vika eka ndhawu ya yena ya ntolovelo).
- Tani hi leswi Adam na Francinah va nga kalangiku va rhurha, a va fanelanga ku tata swivutiso.
- Swirho swa ndyangu leswi nga rhurha ku tlula kan'we swi fanele swi vika ku rhurha ka swona ko hetelela.

F-00 NOMBORO YA MUNHU		F-01 VITO RA MUNHU	P-11 KU SUKELA 2001	P-11a N'HWETI NA LEMBE RO SUKA	P-11b XIFUNDZHALEXIAWU TSHAMA EKA XONA KHALE
			<p>Xana (vito) a tshama eka ndhawu leyi ku sukela Nhlungula 2001?</p> <p>1 = Ina 2 = E-e 3 = Uvelekiwile endzhaku ka Nhlungula 2001 kambe anga sukanga. 4 = U velekiwile endzhaku ka Nhlungula 2001 naswona u sukile</p> <p><i>Tsala khodi leyi nga fanela ebokisini</i></p> <p>Loko ku ri 1 kumber 3, Famba eka P-12</p>	<p>Xana (vito) u yile rini endhawini leyi?</p> <p><i>Tsala n'hwedi na lembe eka bokisi leri nga fanela</i></p> <p>Xikombiso</p> <p>0 4 2 0 0 2</p>	<p>Xana (Vito) a tshama eka xifundzhankulu xihhi angase ya eka ndhawu leyi?</p> <p>01 = Western Cape 02 = Eastern Cape 03 = Northern Cape 04 = Free State 05 = KwaZulu Natal 06 = North West 07 = Gauteng 08 = Mpumalanga 09 = Limpopo 10 = Outside South Africa 11 = Do not know</p> <p><i>Tsala khodi leyi nga fanela ebokisini</i></p> <p>Loko ku ri 10, Famba eka P-12</p>
0 1	D I A N A P E T E R S O N		2	1 1 2 0 0 7	0 1
0 2	A D A M		3	M M Y Y Y Y	
0 3	F R A N C I N A H B O O Y S E N		1	M M Y Y Y Y	

e.Xikombiso - xa Marhuhelo xi ya a mahlweni (laha hansi):

- Swirho swa ndyangu leswi nga rhurha, swi fanele swi tata xifundzankulu, masipala na dorobankulu/doroba ra le kusuhi na laha a va tshama kona khale.
- Diana u rhurile ku suka e ka masipala wa Stellenbosch laha dorobankulu/doroba ra yena ra le kusuhi a kuri Franschoek laha a tshama na manana wa yena (Francinah).
- Adam na Francinah a va kalanga va rhurha, hikwalaho a va fanelanga ku tata swivutiso.

		P-11c MASIPALA/ XIFUNDZHA XA MAJISITARATALEXI AWU TSHAMA EKA XONA KHALE	P-11d DOROBANKULU/ DOROBALERIAWU TSHAMA EKA RONA KHALE
F-00 NOMBORO YA MUNHU	F-01 VITO RA MUNHU	Xana (<i>vito</i>) a tshama eka masipala/ xifundzha xa majisitarata xih angase ya eka ndhawu leyi? <i>Tirhisa MALETERE LAMAKULU ntsena</i>	Xana (<i>vito</i>) a tshama eka dorobankulu/doroba rihi kumbe hi rihi dorobankulu/doroba ra le kusuhi? <i>Tirhisa MALETERE LAMAKULU ntsena</i>
0 1	D I A N A P E T E R S O N	S T E L L E N B O S C H L O C	F R A N S C H H O E K
0 2	A D A M		
0 3	F R A N C I N A H B O O Y S E N		

5. XIYENGE XA C: RIHANYU HI KU ANGARHELA NA MATIRHELO

Xikongomelo: Ku pfuna ku kumisisa nhlayo ya vanhu lava nga na vutsoniwa etikweni ku endlela ku kunguhata na vukona bya vukorhokeri.

- Xiyenge lexi xi fanele xi tatiwa eka munhu wihi na wihi loyi a nga xaxametiwa e ka tsalwa ra swivutiso.

6. XIYENGE XA D: RIHANYU RA VATSWARI NA MUHOLO (tsundzuka ku landzelela swiletelo)

Xikongomelo: Nyika mahungu hi vupfumari bya vatswari na ku pfuna eka nkumbetelo wa mafu ya vanhu lavakulu.

- Xiyenge lexi xi fanele xi tatiwa eka munhu un'wana na un'wana loyi anga xaxametiwa eka fulepe.
- Mahungu hi muholo ya tirhisiwa hi Nkwana wa Timali ta Tiko ku phakela mpimanyeto eka swifundzankulu na timasipala na ku tlhela ya pfuna eka ku kumisisa xiyimo xa tiko hi tlhelo ra swa ikhonomi.
- Muholo wa mali ya mpfuneto wa vana wu fanele wu rhekhodiwa ehansi ka n'wana KUNGARI muhlayisi.

7. XIYENGE XA E: DYONDZO (tsundzuka ku landzelela swiletelo)

Xikongomelo: Xiyenge lexi xi hlengeleta mahungu mayelana na vutivi na vutshila etikweni.

- Xiyenge lexi xi fanele xi tatiwa eka munhu wihi na wihi loyi anga xaxametiwa eka tsalwa ra swivutiso loyi a nga na vukhale bya malembe ya 5 ku ya ehenhla.
- Vanhu hinkwavo lava ngenaka xikolo (P-17) va fanele va hlamula swivutiso hi swiyenge swa tidyondzo (P-18).
- Xiyenge xa dyondzo xi fanele xi va xiyenge xa le henhla lexi nga hetiswa hi munhu, ku nga ri lexi nga e ku ngeniweni e ka nkarhi wa sweswi.
  - Xikombiso. Loko n'wana a ri e ka ntanga 2 e ka nkarhi wa sweswi, xiyenge xa n'wana xa le henhla xa dyondzo i ntanga 1.

- o Loko un'wana a hetile ntanga 10, naswona e ka nkarhi wa sweswi u le ku endleni ka lembe ro hetelela a nga se thwasela digiri/diploma, xiyenge xa yena xa dyondzo i ntanga 10.
- P-21, loko munhu a ri na diploma kumbe digiri (ku suka eyunivhesiti kumbe thekinikon kumbe kholichi), va fanele va hlamula ku suka eka nhlawulo wa 1 ku fika eka 22. Lava va nga na minthwaso ku suka e ka tikholichi ta FET va fanele va hlamula minhlawulo ya 23 ku fika eka 36.

f. Xikombiso (laha hansi):

- Ku hava nhlamulo leyi nga languteriwa eka Adam hikuva u le hansi ka malembe ya 5 naswona xivutiso lexi xi lava vanhu lava ngana 5 wa malembe ku ya ehenhla.
- Xiyenge xa le henhla xa dyondzo xa Diana i digiri ya Bachela, handle ka nhlawulo wa yena ya 25 (Lemuka xileriso eka P- 21).
- Francinah u na Gireyidi 2 ntsena tanihi hi xiyenge xa yena xa le henhla xa dyondzo (Lemuka xileriso eka P- 22).

P-20 XIYENGE XA DYONDZO: Xana xiyenge xa dyondzo xa le henhla lexi (vito) anga xi heta hi xihhi?

		98 = Ku	15 = NTCI/IN3/NIC(V) Levele ya 4
		00 = Greyidi 0	16 = N4/NTC 4
		01 = Greyidi 1/Ntangha A	17 = N5/NTC 5
		02 = Greyidi 2/Ntangha B	18 = N6/NTC 6
		03 = Greyidi 3/Ntangha/Abeti 1 (Kha Ri Gude, SANLI)	19 = Xitifiketi xa le hansi ka Greyidi12/ Ntangha10
		04 = Greyidi 4/Ntangha 2	20 = Diploma ya le hansi ka Greyidi 12/Ntangha 10
		05 = Greyidi5/Ntangha 3 / Abeti 2	21 = Xitifiketi xo va na Greyidi12/Ntangha 10
		06 = Greyidi 6/Ntangha 4	22 = Diploma yo va na Greyidi 12/Ntangha 10
		07 = Greyidi 7/Ntangha 5 / Abeti 3	23 = Diploma ya le henhla
		Loko ku ri 98 kumbe 00-07, Famba eka P-22	24 = Diploma ya le henhla ya le univesithi (Diploma ya Masters kumbe Diploma ya doctrate)
		08 = Greyidi 8/Ntangha 6 / Fomu 1	25 = Degree yo sungula
		09 = Greyidi 9/Ntangha 7/Fomu 2/ ABET 4	26 = Degree yo sungula na Diploma ya le henhla ya le univesithi
		10 = Greyidi 10/Ntangha 8/Fomu 3	27 = Degree ya Onasi
		11 = Greyidi 11/Ntangha 9/Fomu 4	28 = Degree ya le henhla (Masters/PhD)
		12 = Greyidi12/Ntanoha 10/Fomu 5	29 = Engetelo (.....)
		Loko ku ri 08-12, Famba eka P-23	
		13 = NTC /IN1/ NIC(V) Levele ya 2	
		14 = NTCI/IN2/ NIC(V) Levele ya 3	
F-00 NOMBORO YA MUNHU	F-01 VITO RA MUNHU	READ OUT: Diploma or certificate should have been at least six months study duration full-time (or equivalent). <i>Tsala khodi leyi nga fanele ebokisini.</i>	Loko ku ri 13-28, Famba eka P-21 Loko ku ri 29, Famba eka P-22
0 1	D I A N A P E T E R S O N	2 5	
0 2	A D A M		
0 3	F R A N C I N A H B O O Y S E N	0 2	

g. Xikombiso - xa Dyondzo (laha hansi):

- Xivutiso hi xivandla xa dyondzo (P-21) xi fanele xi hlamuriwa hi vanhu lava nga na minthwaso ya tidyondzo ta le henhla.
- LEMUKA: minhlawulo ya 01 ku fika eka 22 i ya vanhu lava nga na minthwaso ku suka eyunivhesiti kumbe thekinikon loko minhlawulo ya 23 ku fika eka 36 yi ri ya vanhu lava nga na minthwaso ku suka e ka tikholichi ta FET.
- Diana hi yena ari yexe endyangwini loyi a faneleke ku tata xivutiso lexi.
- Diana u vika leswaku digiri ya yena i ya nhlayiso wa rihanyu (nhlawulo wa 09).

P-21 XIVANDLA XA DYONDZO		UNIVERSITY/ TECHNIKON/ COLLEGE		FURTHER EDUCATION AND TRAINING FIELDS OF EDUCATION	
Xana hi leka vandla rihi (vito) angana minthwaso ya le henhla?		01 = Agriculture or Renewable Natural Resources 02 = Architecture or Environmental Design 03 = Arts, Visual or Performing 04 = Business, Commerce or Management Sciences 05 = Communication 06 = Computer Sciences 07 = Education, Training or Development 08 = Engineering or Engineering Technology 09 = Health Care or Health Sciences 10 = Home Economics 11 = Industrial Arts, Traders or Technology 12 = Languages, Linguistics or Literature 13 = Law 14 = Libraries or Museums 15 = Life Sciences or Physical Sciences 16 = Mathematical Sciences 17 = Military Sciences 18 = Philosophy, Religion or Theology 19 = Physical Education or Leisure 20 = Psychology 21 = Public Administration or Social Services 22 = Social Sciences or Social Studies		23 = Management 24 = Marketing 25 = Information Technology and Computer Science 26 = Finance, Economics and Accounting 27 = Office Administration 28 = Electrical Infrastructure Construction 29 = Civil Engineering and Building Construction 30 = Engineering 31 = Primary Agriculture 32 = Hospitality 33 = Tourism 34 = Safety in society 35 = Mechatronics 36 = Education and Development 37 = Other	
F-00 NOMBORO YA MUNHU	F-01 VITO RA MUNHU			<i>Famba eka P-23</i>	
01	D I A N A P E T E R S O N			09	
02	A D A M				
03	F R A N C I N A H B O O Y S E N				

h.Xikombiso - xa Dyondzo xi ya a mahleni (laha hansi):

- Swirho swa ndyangu leswi nga na 5 wa malembe ku ya ehenhla, leswi nga hava dyondzo ya ximfumo na leswi nga na tidyondzo ta le hansi (ku fika eka gireyidi 7) (p-20) swi fanele swi tata xivutiso lexi.
- Francinah hi yena a ri yexe endyangwini loyi a nga tatau xivutiso lexi.
- Francinah u vike leswaku u na ku tikeriwa e ka ku tsala vito ra yena, ku tikeriwa ko tala e ka ku hlaya, a nga koti ku tata tsala, ku tikeriwa kun'wana e ka ku tsala papilla na swona a nga koti ku hlaya swikoweto swa le magondzweni na ku hlaya cinci.
- I tinhlayo ta 1 ku fika e ka 5 ntsena leti nga tsariwaka e ka mabokisi lama nga nyikiwa.
- Munhu loyi xiyenge xa yena xa dyondzo ku nga xa sekondari kumbe xa le henhla a nga fanelanga ku hlamula xivutiso hi ku hlaya no tsala (P-22).

P-22 KU HLAYA NO TSALA: Xana (vito) una ku tikeriwa eka ku endla swin'wana leswi landzelaka?

		<p>A = Tsala vito ra yena B = Ku hlaya(phepha-hungu, tibuku ta swa vupfumeri, swo fana na sweswo) hi ririmi rin'wana C = Ku tata fomo (fomo ya mpfuneto wa mfumo wa swa timali) D = Ku tsala papilla hi ririmi rin'wana na rin'wana E = Ku hlayelela leswaku u ta kuma ncinci ya mali muni loko a xave swein'wana F = Ku hlaya swikombeto swa pato</p> <p>1 = Ku pfumala ku tikeriwa 2 = Ku tikeriwa ka ntsongo 3 = Ku tikeriwa ngopfu 4 = Ku tsandzeka 5 = A ndzi swi tivi</p> <p><i>Tsala khodi ebokisini leyi nga fanela.</i></p>	
F-00 NOMBORO YA MUNHU	F-01 VITO RA MUNHU		
0 1	D I A N A P E T E R S O N	☐ Tsala vito ra yena(A)	☐ Ku tsala papilla (D)
		☐ Ku hlaya(B)	☐ kuma ncinci ya mali(E)
		☐ Ku tata fomo(C)	☐ hlaya swikombeto swa pato(F)
0 2	A D A M	☐ Tsala vito ra yena(A)	☐ Ku tsala papilla(D)
		☐ Ku hlaya(B)	☐ kuma ncinci ya mali(E)
		☐ Ku tata fomo(C)	☐ hlaya swikombeto swa pato (F)
0 3	F R A N C I N A H B O O Y S E N	☒ 2 Tsala vito ra yena(A)	☒ 3 Ku tsala papilla (D)
		☒ 3 Ku hlaya(B)	☒ 4 kuma ncinci ya mali(E)
		☒ 4 Ku tata fomo(C)	☒ 4 hlaya swikombeto swa pato (F)

8. XIYENGE XA F: NTIRHO (tsundzuka ku landzelela swiletelo)

Xikongomelo: Nyika mahungu mayelana na vatrhi va le tikweni (vanhu vo thoriwa, emabindzwini, lava nga tirheki naswona lava nga ri ki na migingiriko hi tlhelo ra swa mfuwo).

- Xiyenge lexi xi fanele xi tatiwa eka munhu un'wana na un'wana loyi a nga na vukhale bya malembe ya 15 ku ya e henhla lava nga xaxametiwa e ka tluka ro ncikinya.
- Ntirho: P-23a, P-23b na P-23c: U fanele u tata swivutiso hinkwaswo (a, b na c), naswona loko u nyikile nhlamulo ya 'INA' e ka xin'wana xa swona, u tlula swivutiso leswi landzelaka na ku tlhela u ya emahlweni u hlamula eka P-29a (Mintirho).
- E ka ntirho (P-29a), NDYANGU WA PHURAYIVHETE swi vula vatrhi va le makaya na vatrhi va le xirhapeni ntsena.

i. Xikombiso (laha hansi):

- Ku hava nhlamulo leyi nga languteriwa eka Adam, hikuva xivutiso i xa vanhu lava nga na 15 wa malembe ku ya ehenhla.
- Diana na Francinah va nyikile tinhlamulo eka swivutiso hinkwaswo swi ri swinharhu (P-23a, b na c).
- Hambu kuri Diana kumbe Francinah va tirherile muholo, fambisile bindzu kumbe ku pfuna eka bindzu ra muti eka nkombo wa masiku ku nga se fika Nhlangua 10(E-e eka P-23a, b na c).

P-23 XIYIMO XA NTIRHO (Hlamula swivutiso swinharhu hinkwaswo leswi u vutisiweke, ivi u landzelela swileriso swaku tluta swivutiso laha hansi)				
		Eka MASIKU YA NKOMBO ku nga se fika 10 Nhlangua...	Eka MASIKU YA NKOMBO ku nga se fika 10 Nhlangua... P-23b	Eka MASIKU YA NKOMBO ku nga se fika 10 Nhlangua... P-23c
		<p>P-23a Xana (vito) u tirherile muholo, khomixini kumbe hakelo yih na yih na muxaka (ku katsa ntirho wa le kaya lowu anga hakeriwa), hambitoko aku ri swa awara yin'we ntsena? 1 = Ina 2 = E-e 3 = Andzi swi tivi Fungha sekele leyi nga fanela hi X.</p>	<p>Xana (vito) u fambisile kumbe ku endla bindzu ra muxaka wun'wana lerikulu kumbe lerintsongo, ra yena kumbe na wun'wana kumbe vatrhisani vo tala, hambu kuri ri ra awara yin'we ntsena? 1 = Ina 2 = E-e 3 = Andzi swi tivi Fungha sekele leyi nga fanela hi X.</p>	<p>Xana (vito) u pfunile ku ri hava hakelo eka muxaka wihhi na wihhi wa bindzu leri ari fambisiwa hi ndyangu wa yena, hambu loko kuri swa awara yin'we ntsena? 1 = Ina 2 = E-e 3 = Andzi swi tivi Fungha sekele leyi nga fanela hi X.</p>
F-00 NOMBORO YA MUNHU	F-01 VITORA MUNHU	Loko ku ri 1(Ina) eka yin'we ya P-23a, P-23b kumbe P-23c, Fmaba eka P-29a		
0 1	D I A N A P E T E R S O N	☐ 1 Ina ☒ 2 E-e ☐ 3 Andzi swi tivi	☐ 1 Ina ☒ 2 E-e ☐ 3 Andzi swi tivi	☐ 1 Ina ☒ 2 E-e ☐ 3 Andzi swi tivi
0 2	A D A M	☐ 1 Ina ☐ 2 E-e ☐ 3 Andzi swi tivi	☐ 1 Ina ☐ 2 E-e ☐ 3 Andzi swi tivi	☐ 1 Ina ☐ 2 E-e ☐ 3 Andzi swi tivi
0 3	F R A N C I N A H B O O Y S E N	☐ 1 Ina ☒ 2 E-e ☐ 3 Andzi swi tivi	☐ 1 Ina ☒ 2 E-e ☐ 3 Andzi swi tivi	☐ 1 Ina ☒ 2 E-e ☐ 3 Andzi swi tivi

j. Xikombiso (laha hansi):

- Diana u na ntirho lowu n'wi hakelaka, hambu leswi hi nkarhi wa ku tata tsalwa ra swivutiso, a ri e ka masiku yo wisa ya vumanana.
- Francinah i munhu loyi a kumaka mali ya mudende

F-00 NOMBORO YA MUNHU		F-01 VITO RAMUNHU	P-24 KU KA U NGA RI KONA ENTIRHWENINKARHINYANA Hambiloko (vito) anga endlanga ntirho wo karhi leswaku a hakeriwa, phurofiti kumbe anga pfunanga leswaku a hakeriwa eka bindzu ra le ndyangwini eka MASIKU YA NKOMBO ku ngase fika 10 Nhangula, xana una ntirho kumbe bindzu leri anga ta tthelela eka rona? 1 = Ina 2 = E-e 3 = A Ndzi swi tivi <i>Funga sekele leyi nga fanela hi X.</i>	P-25 KU LAVANTIRHO Eka mavhiki ya mune ku nga se fika 10 Nhangula xana (vito) ari eku laveni ka ntirho wa muxaka wo karhi kumbe a ringeta ku sungula bindzu ra muxaka wo karhi? 1 = Ina 2 = E-e 3 = A Ndzi swi tivi <i>Funga sekele leyi nga fanela hi X.</i>	P-26 LAVILE KU TIRHA Xana (vito) u lavile ku tirha eka NKOMBO WA MASIKU ku nga se fika 10 Nhangula? 1 = Ina 2 = E-e 3 = A Ndzi swi tivi <i>Funga sekele leyi nga fanela hi X.</i>
			<i>Loko ku ri 1, Famba eka P-29a</i>	<i>Loko ku ri 1, Famba eka P-28</i>	<i>Loko ku ri 2 kumbe 3, Fmaba eka P-32</i>
01	D I A N A P E T E R S O N		☒ 1 Ina ☐ 2 E-e ☐ 3 A Ndzi swi tivi	☐ 1 Ina ☐ 2 Cha ☐ 3 A Ndzi swi tivi	☐ 1 Ina ☐ 2 Cha ☐ 3 A Ndzi swi tivi
02	A D A M		☐ 1 Ina ☐ 2 E-e ☐ 3 A Ndzi swi tivi	☐ 1 Ina ☐ 2 E-e ☐ 3 A Ndzi swi tivi	☐ 1 Ina ☐ 2 E-e ☐ 3 A Ndzi swi tivi
03	F R A N C I N A H B O O Y S E N		☐ 1 Ina ☒ 2 E-e ☐ 3 A Ndzi swi tivi	☐ 1 Ina ☒ 2 E-e ☐ 3 A Ndzi swi tivi	☐ 1 Ina ☒ 2 E-e ☐ 3 A Ndzi swi tivi

k. Xikombiso (laha hansi):

- Lava va tirhaka, (P-29a) xivutiso hi mitirho xi fanele xi tatiwa.
- E ka vanhu lava nga na mabindzu yo pfumala mavito (ku suka e kaya kumbe e xitarateni), tsala YINDLU YA MINA kumbe KU HAVA NDHAWU YA NTIYISO.
- Diana u tirha e Chris Barnard Memorial Hospital.

F-00 NOMBORO YA MUNHU		F-01 VITO RA MUNHU	P-27 SWIVANGELO SWO PFUMALA NTIRHO	P-28 XANA WA KUMEKA NKARHI WIHI NA WIHI KU TIRHA	P-29a NTIRHO/ VUMAKI
			<p>Xana xivangelo nkulu xo tsandzeka ku ringeta ku kuma ntirho kumbe ku sungula bindzu eka mavhiki ya mune yo hetelela ku nga se fika 10 Nhangula hi xihi?</p> <p>01 = Rindzerile nguva ya ntirho 02 = Yimerile ku vitaniwa ra vumbirhi eka ntirho lowa khale 03 = Swivangelo swa rihanyu 04 = Vuyimani 05 = Vutsoniwa kumbe ku ka nga koti ku tirha (Vutsoniwa) 06 = Wansati la hlaysaka ndyanguhlayisi wa ndyangu (ku tekela enhlokweni timhaka ta mindyanguhlayisi wa vana) 07 = Endla vuleteri ku kuma ntirho 08 = Ku hava mitirho endhawini yaleyo 09 = Ku pfumaleka ka mali yo hakela vutlekeli ku endlela ku kota ku lava ntirho 10 = Koti ku kuma ntirho lowu lavaka vutshila bya yena 11 = Lahlekeriwile hi ntshembho wo kuma ntirho wo karhi 12 = Ku hava vutlekile 13 = Mungheni wa xikolo/ xichudeni 14 = Humile phenxeni 15 = Kurile ngopfu/ wa ha ri ntsongo swinene ku tirha 16 = Nga lavi ku tirha 17 = Swin'wana</p>	<p>Loko ntirho lowu amukelekaka wu nyikiwile kumbe swiyimo swi pfumerile, xana (vito) a tava a swi kotile ku sungula ntirho kumbe bindzu eka MASIKU YA NKOMBO kungase fika 10 Nhangula?</p> <p>1 = Ina 2 = E-e 3 = A Ndzi swi tivi</p> <p><i>Funga sekele leyi nga fanela hi X.</i></p> <p><i>Nhlamulo yihhi na yihhi, Famba eka P-32</i></p>	<p>Xana vito ra ndhawu ya ntirho/ nhangano/ khamphani/bindzu ra (vito) hi rihhi?</p> <p><i>Xikombiso: Xibedlele xa Komani, Xikolo xaPhurayimari xa Rapele, Mayini wa Harmony</i> <i>Tsala OWNHOUSE kumbe NONFIXEDLOCATION, loko swi fanele</i> <i>Tirhisa MALETERE LAMAKULU ntsena.</i></p>
0 1	D I A N A P E T E R S O N			☐ 1 Ina ☐ 2 E-e ☐ 3 A Ndzi swi tivi	C B A R N A R D M E M O R I A L H O
0 2	A D A M			☐ 1 Ina ☐ 2 E-e ☐ 3 A Ndzi swi tivi	
0 3	F R A N C I N A H B O O Y S E N			☐ 1 Ina ☐ 2 E-e ☐ 3 A Ndzi swi tivi	

I. Xikombiso (laha hansi):

- E ka lava nga na ntirho, P-29b (tinhundzu leti kulu kumbe vukorhokeri), P30a (muxaka wa ntirho), P-30b (ntirhonkulu/ntirho) na P-31 (muxaka wa xiyenge xa ntirho) swi fanele swi tatiwa.
- Loko xirho xa ndyangu xi ri na ntirho wo hundza wun'we (xikombiso: A ri na ntirho lo wu n'wi hakelaka na swona a fambisa bindzu), u fanele a vika lowu a ti kumaka a ri ka wona nkarhi wo tala.
- Langutisa xikombiso xa Diana.
- Muxaka wa xiyenge xa ntirho:
  - Ntirho wa xiyenge xa ximfumo hi laha bindzu, vandla kumbe munhu a tsarisiwaka hi tindlela tin'wana na mfumo kumbe tihuvo ta milawu ku tirha ntirho/migingiriko. Ntsariso wu nga katsa ku hlengeletwa ka xibalo (xik. PAYE), ku endla minhlengo ya UIF kumbe ku va na tsalwa ra mpfumelelo wo fambisa bindzu.
  - Ntirho wa xiyenge xo ka xi nga ri xa ximfumo hi laha bindzu kumbe munhu swi nga tsarisiwangiku na mfumo kumbe huvo yihi na yihi ya milawu hi tindlela tin'wana

F-00 NOMBORO YA MUNHU	F-01 VITO RA MUNHU	P-29b NHUNDZU LEYINKULU NA VUKORHOKERI	P-30a NTIRHO	P-30b NTIRHONKULU	P-31 MUXAKA WA XIYENGE
		Xana nhundzu leyinkulu na vukorhokeri leswi humesiwaka endhawini ya ntirho wa (vito) kumbe ntirho ya swona leyikulu? Xikombiso: Vuxavisi bya Nhundzu, Vuako, Ku lunghisa mimovha, vukorhokeri bya malwandla, tsala PRIVATEHOUSEHOLD <i>Tirhisa MALETERE LAMAKULU ntsena</i>	Xana i ntirhonkulu muni lowu (vito) jawu tirhaka entirhweni wakwe? Xikombiso: PRIMARYSCHOOLTEACHER, BUSINESSOWNER, OFFICECLEANER <i>Tirhisa MALETERE LAMAKULU ntsena</i>	Xana ntirhonkulu wa (vito) entirhweni lowu hi wihi? <i>Xikombiso: Ku dyondzisa vana, ku xavisa mihandzu, Nhlayiso wa tibuku, ku phamela tihomu</i> <i>Tirhisa MALETERE LAMAKULU ntsena</i> <i>U nga siyi mavangwa exikarhi ka marito</i>	Xana ndhawu ya ntirho (vito) ? 1 = Eka xiyenge xa ximfumo 2 = Eka xiyenge lexi nga niki xa ximfumo 3 = Eka phurayivhete 4 = A ndzi swi tivi <i>Tsala khodi leyi nga fanela ebokisini.</i>
01	D I A N A P E T E R S O N	K W E Z E M P I L O	U M B E L E K I S I	U B E L E K I S O L W A B A N T W A	1
02	A D A M				
03	F R A N C I N A H B O O Y S E N				

9. XIYENGE XA G: MBELEKO (tsundzuka ku landzelela swiletelo)

Xikongomelo: Nyika nkumbetelo wa mbeleko e tikweni leswi pfunaka e ka ku kumbetela/pima vanhu.

- Xiyenge lexi xi fanele xi tatiwa NTSENA hi vaxisati lava nga e ka vukhale bya le xikarhi ka 12 na 50 wa malembe.
- Leswi a swi fanelanga swi katsa ku onhakeriwa hi kwihiri, vana lava velekiwaka va file na vana lava wundliwaka.
- Loko wansati a tshama na vana va yena hinkwavo na swona ku ri hava loyi a nga lova, kutani vekela 00 eka P-36 ku fika eka P-37 (eka vafana, vanhwanyana na nhlayo).
- Loko wansati ari muendzi, xivutiso xa nhlayo ya vana lava va tshamaka na yena endyangwini (P-35) xi fanele xi va hi vana lava a nga endza na vona. Vana va yena lava n'wana lava nga riki na yena va tava va tshama kun'wana.
- Loko a endza a ri yexe, P-35 kutava 00 tani hi leswi a nga hava vana e ka ndyangu lowu a nga xiphemu xa wona hi vusiku bya nhlayelo wa vanhu.

10. XIYENGE XA H: TINDLU (tsundzuka ku landzelela swiletelo)

Xikongomelo: Mahungu lama hlengeletiwaka laha ya na nkoka e ka vatirhisi hinkwavo vo fana na Eskom, Telkom, na vanwana, tani hi leswi ya nga tirhisiwaka ku kambisisa maendlelo mayelana na timhaka ta vunyiki bya vukorhokeri (kumbe ku pfumaleka kolaho).

- Xiyenge lexi xi fanele xi tatiwa hi ndyangu wun'wana na wun'wana.
- H-02: Vutshamo byin'wana byi vula xivumbeko xin'wana lexi ndyangu wu nga eka xona ku nga ri yindlu/vutshamo lebyikulu.

11. XIYENGE XA I: MAFU (tsundzuka ku landzelela swiletelo)

Xikongomelo: Nyika nkumbetelo wa mafu etikweni leswi pfunaka e ka nkumbetelo wa vanhu.

- Xiyenge xi fanele xi tatiwa hi ndyangu wun'wana na wun'wana.

